

ООН – міжурядова глобальна організація

1. Головні органи ООН.
2. Члени-засновники.
3. Програма ООН з навколишнього середовища,
ЮНЕП (UNEP).
4. Спеціалізовані органи і установи ООН, що задіяні в міжнародному екологічному співробітництві:
 - 4.1. ЮНЕСКО;
 - 4.2. Економічна і соціальна рада (ЕКОСОП);
 - 4.3. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ);
 - 4.4. Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ);
 - 4.5. Всесвітня метеорологічна організація (ВМО);
 - 4.6. Міжнародна морська організація (ІМО).

- **Знати все, включаючи логотипи спеціалізованих органів ООН.**
- **Найголовніше виділено червоним кольором**

Міжнародний механізм охорони навколишнього середовища полягає у виконанні вимог міжнародного права за допомогою сукупності органів і організацій, міжнародного екологічного співробітництва.

За ознакою правового статусу ці органи і організації поділяють на:

- міжурядові і урядові;
- неурядові;
- громадські.

За географічним принципом поділяють на:

- глобальні;
- регіональні.

За предметом діяльності поділяють на:

- ті, що займаються усім комплексом екологічних питань;
- ті, які мають справу з окремими природними ресурсами та об'єктами.

ООН – міжурядова глобальна організація - відіграє провідну роль в організації міжнародного екологічного співробітництва.

Заснована 24 жовтня 1945 на конференції у Сан-Франциско на підставі Хартії Об'єднаних Націй. Декларованою метою діяльності організації є підтримання і зміцнення миру і міжнародної безпеки та розвиток співробітництва між державами світу.

Прапор
ООН

Герб
ООН

Головні органи ООН:

- Генеральна Асамблея (ГА),
- Рада Безпеки (РБ),
- Секретаріат (генеральний секретар обирається Генеральною Асамблеєю за рекомендацією Ради Безпеки на 5 років),
- Міжнародний Суд,
- Економічна і Соціальна Рада;
- Рада з Опіки;

Штаб-квартира ООН
у Нью-Йорку.

Європейська штаб-квартира
ООН у Женеві

Члени-засновники — 51 держава
(в т. ч. Україна). Станом на 2011 рік
ООН має 193 держави-члени.

- організація фінансується з обов'язкових та добровільних внесків від своїх держав-членів;
- користується шістьма офіційними мовами: арабська, китайська, англійська, французька, російська та іспанська.

Програма ООН з навколишнього середовища **ЮНЕП**, (*UNEP, United Nations Environment Programme*) –

спеціальний міжурядовий орган, створений з ініціативи Стокгольмської конференції ООН

«Людина у своєму оточенні» 5 червня 1972 р.

Вперше було закріплено фундаментальне право людей на такі умови життя у навколишньому середовищі, що забезпечують їх гідність і добробут

5 червня оголошено

Всесвітнім днем навколишнього середовища.

“Програма з навколишнього середовища UNEP” була прийнята до виконання у Найробі, 1972 р.

Бюджет ЮНЕП формується на основі добровільних внесків країн -- членів ЮНЕП і витрачається відповідно до рекомендацій ради керуючих.

Регіональні офіси UNEP

штаб-квартира у Найробі,

Kenya

В організаційній діяльності ЮНЕП головними є чотири пріоритетні напрями:

- 1) збирання, аналітична обробка і поширення інформації про стан навколишнього середовища у світі;
- 2) формування завдань і стратегії здійснення програмних заходів у глобальному і регіональному масштабах, а також у масштабах окремих країн;
- 3) ініціювання розробки і прийняття екологічних договорів та конвенцій;
- 4) фінансування проектів і програм з Фонду навколишнього середовища (створений при ЮНЕП).

Під егідою ЮНЕП створена Глобальна система моніторингу навколишнього середовища та її складові:

- Міжнародна довідкова система джерел інформації з навколишнього середовища;
- Міжнародний реєстр потенційно токсичних хімічних речовин.

У 1995 р. започатковано проект - Глобальна екологічна перспектива - довгостроковий прогноз розвитку екологічної ситуації у світі.

Сфери уваги ЮНЕП:

- міжнародні проблеми охорони навколишнього середовища у контексті концепції сталого розвитку;
- охорони і використання ресурсів Світового океану,
- опустелювання,
- збереження тропічних лісів та біологічного різноманіття,
- забезпечення належних санітарно-екологічних умов у містах та інших населених пунктах,
- боротьба зі стихійними лихами тощо.

Український комітет співробітництва з ЮНЕП почав діяти у 1994 р.

ЮНЕП координує діяльність спеціальних Програм екологічних конвенцій:

- Конвенцію про боротьбу з опустелюванням,
- Конвенцію про охорону озонowego шару,
- Конвенцію про охорону біологічного різноманіття,
- Конвенцію про міжнародну торгівлю дикими видами.

Основні заходи ООН і ЮНЕП в галузі міжнародного екологічного співробітництва

- “Стратегія збереження світу” (WCS), проект замовлений ЮНЕП у 1980 р.;
- *“Всесвітня хартія про природу”* Генеральної Асамблеї ООН (Нью-Йорк, 1982 р.), яка проголосила право всіх форм життя на виживання та пріоритет здоров’я людини перед економічним зростанням;
- *конференція ООН про захист озонового шару (Відень, 1985, 1987 рр.) і аналогічна конференція ЮНЕП (Гаага, 1988 р.);*
- конференція ООН з питань навколишнього середовища (Осло, 1988);
- конференція ЮНЕП про захист навколишнього середовища (Токіо, 1989);
- *конференція ООН з питань навколишнього середовища та розвитку (Агенда-21 – концепція сталого розвитку людства) (Ріо-де-Жанейро, 1992 р.),*
- спеціальна Генеральна Асамблея ООН “Ріо + 5” (проміжний баланс процесу виконання рішень) (Нью-Йорк, 1997 р.); вона створила *Фонд (GEF) для фінансування екологічних заходів (“Глобальна допомога навколишньому середовищу”)* при Світовому банку (майже 600 млрд. дол. США щорічно);
- *конференція ООН з клімату (Кіото, 1998 р.), де дискутувалися питання регулювання квот на викиди парникових газів;*
- *Карфагенський протокол з біобезпеки (Канада, 2000 р.),* покликаний захистити суспільство від довільної селекції трансгенних сортів і порід тварин, який підписали 130 країн світу.

Спеціалізовані органи і установи ООН, що задіяні в міжнародному екологічному співробітництві:

- ЮНЕСКО;
- Економічна і соціальна рада (ЕКОСОР);
- Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ);
- Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ);
- Всесвітня метеорологічна організація (ВМО);
- Продовольча та сільськогосподарська організація (ФАО);
- Міжнародна морська організація (ІМО).

Штаб-квартира Юнеско.
Париж, Франція

Марка України присвячена
50-річчю членства в
ЮНЕСКО

Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, скорочено ЮНЕСКО

(United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, UNESCO) —

міжнародна організація, спеціалізована установа ООН, яка сприяє:

- ліквідації неписьменності,
- підготовці національних кадрів,
- розвиткові національної культури,
- охороні пам'яток культури тощо.

ЮНЕСКО координує міжнародне співробітництво у галузі екологічної освіти і науки.

Програма «Людина і біосфера» (*The Man and the Biosphere Programme (MAB)*) — продовження Міжнародної біологічної програми ЮНЕСКО.

Програму було створено в 1971 р., а вже в 1974 році в США був створений перший біосферний заповідник.

Севільську стратегію, було проголошено на конференції ЮНЕСКО в Севільї (Іспанія) в 1995 році. Вона підкреслювала важливість створення і управління біосферних заповідників і знайшла своє відображення в *Мадридському плані дій*, затвердженому на конференції в Мадриді в 2008 р.

Станом на вересень 2001 р. до мережі біосферних заповідників входило 411 об'єктів з 94 країн, у тому числі українські біосферні заповідники -- Асканія-Нова, Дунайські плавні, Карпатський, Чорноморський, а також українська частина Східних Карпат (під контролем національного комітету у МАБ України, що при НАН з 1973 р.).

Економічна і
Соціальна
Рада ООН

ЕКОСОР проводить
щорічно дві сесії
тривалістю в один
місяць: у Нью-Йорку
і в Женеві.

Економічна і соціальна рада
(ЕКОСОР) –
займається проблемами сталого
розвитку й екологізації економічної
та соціальної сфер життя.

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) (англ. *World Health Organization (WHO)*) — спеціалізована установа Організації Об'єднаних Націй. Створена у 1945 р.

**Прапор
Всесвітньої
організації
охорони здоров'я**
Штаб-квартира

розташована у Женеві.
До складу ВООЗ входить
193 країни.

День набуття чинності Статуту
ВООЗ — 7 квітня 1948 р. —
щорічно відзначається як Світовий
день здоров'я.

Здобутки ВООЗ - створені:

- система глобального моніторингу за забрудненням повітря,
- Мережа готовності до радіаційних аварій і допомоги,
- Всесвітня екологічна мережа радіаційного моніторингу,
- Міжнародна програма з хімічної безпеки, що координує програму з безпеки продуктів харчування тощо;

Країни учасниці
МАГАТЕ

Міжнародна агенція з а́томної енергії або МАГАТЕ (*International Atomic Energy Agency*)

є провідним світовим міжнародним урядовим форумом науково-технічної співпраці в області мирного використання ядерної технології.

МАГАТЕ розробило стандарти будівництва, експлуатації і безпеки ядерних установок.

МАГАТЕ ініціювало прийняття ряду міжнародних конвенцій з відповідних питань:

- Конвенція про ядерну безпеку,
- Конвенція про оперативне оповіщення про ядерні аварії (1986 р.),
- Конвенція про допомогу у випадку ядерної аварії чи радіаційної аварійної ситуації (1986 р.);

Прапор
ВМО

Всесвітня метеорологічна організація (ВМО) –

-глобальна система моніторингу навколишнього середовища,
-вивчення та узагальнення впливу антропогенних факторів на погоду і клімат планети та її окремих регіонів (Світовий океан, Антарктика тощо)

Девіз

«допомагаєм
о побудувати
світ без
голоду»

**Продовольча та
сільськогосподарська
організація ООН (ФАО) (*Food
and Agriculture Organization, FAO*) -
міжнародна організація під
патронатом ООН.**

Робота організації—
-екологізація аграрного сектору,
-забезпечення зростаючого
населення Землі продовольством,
-безпека продуктів харчування;

Прапор
ІМО

Міжнародна морська організація (ІМО) – задля розробки технічних засобів запобігання і ліквідації наслідків забруднення моря.

З цією метою у складі ІМО діє Комітет з охорони морського середовища.

Інші заходи ІМО, стосуються

- безпеки контейнерів, насипних вантажів, танкерів і газозовів, а також інших типів суден,
- стандартів навчання членів екіпажа, включаючи прийняття спеціальної Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping, STCW - ПДНВ), що набула чинності 28 квітня 1984 року.